

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala megye, 2023.05.15-05.21.

Időjárás: A múlt hét nagy részén folytatódott a hűvös, csapadékos időjárás, majd a hét második felétől (péntektől) erőteljes felmelegedés kezdődött. Csapadék 30-35 mm hullott, emiatt a hétvégéig nem lehetett rámenni a földekre.

A minimum hőmérsékletek emelkedtek (9,1-11,6 °C), a maximumok 12,4-25,1 °C között változtak (átlag: 10,7-18,3 fok). A páratartalom mindvégig 90 % felett alakult, a levélnedvesség időtartamok 3-21 óra között voltak mérhetőek!

Ezek a körülmények a kórokozók szempontjából magas fertőzési nyomást és újabb fertőzéseket eredményeztek!

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: Őszi árpa: virágzás- virágzás vége, őszi búza: kalászhányás kezdete.

Károsítók:

A gabona állományok növényegészségügyi helyzete nem sokban változott. Ahol szerencsések voltak és az esők előtt lepermetezték az állományokat, ott a betegségek terjedése nem jellemző, csupán a korábbi (sok esetben már beszáradt) tünetek láthatóak. Ahol azonban a védekezést megakadályozta az eső, ott a szeptória és a sárgarozsda fertőzöttség tovább erősödött. A fertőzési nyomás magas volt az időszak alatt, ezért az esetlegesen védelem nélkül maradt táblákon újabb tünetek megjelenése várható, de az esetek többségében nem ez a jellemző.

Őszi árpában a levéltetvek (elsősorban fahéjbarna levélfoltosság) felfelé terjedése azokon a táblákon látható, amelyeket már kora tavasszal részesítettek védelemben (már akkor a rozsdabetegségek miatt). Ezeken a táblákon nemcsak az alsó hanem a középső zónájú leveleken (3. levélemelet) is megjelentek az újabb tünetek, de egyelőre csak gyenge mértékben.

Őszi búzában – a korábbi védekezések idejétől függően – tervezhetők vagy éppen elvégezhetők a **kalászfuzárium** elleni védekezések. A fertőzésveszély a megdőlt állományokban a kórokozók számára kedvező párás mikroklíma és az érzékeny fenológiai stádium miatt magas, ezért a megelőző fungicid védekezés javasolt.

A **vetésfehérítő bogarak** továbbra is jelen vannak az állományokban de már lényegesen kisebb számban (8-20 db imágó/10 hcs őszi búzában) és minimális kártétellel. Lárvákat (L1-L3-ig) nagyon kis számban lehet látni és ahogy számítottunk rá, valószínűleg az eső lemosta őket.

Őszi búzában a **levéltetvek** jelenléte azonban folyamatos, még gyenge mértékű (2-es skála) a fertőzöttség de egyértelműen erősödött. A párás, meleg időjárás kedvez a felszaporodásuknak, ezért a következő napokban a kolóniák növekedése várható, akár a kalászosokon is.

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: becő kötődés-fejlődés, növekedés (még ~20-30 %-os virágzás az oldalhajtásokon).

Károsítók:

A **repcebecő-ormányos** egyedszáma minimálisra csökkent a táblákon. Kártételük nagysága nem változott jelentősen a gyakori védelemben részesített táblákon, legfeljebb 1-5 %-os a becőkár.

A csapadékos, párás időjárás kedvez a repce betegségek fertőzéséhez (szklerotínia, fóma, alternária), így a nem védett állományokban a fertőzésveszély magas, jelentős fellépésük várható.

KUKORICA

Növényfenológia: 1-3 leveles állapot.

Az 1-3 leveles kukoricában **barkó** kártétel nem jellemző a szemlézett területeken, de a kártételre érzékeny fenológiai stádium miatt a táblák szemléje javasolt.

Kukoricában -a múlt héthez hasonlóan- a **gyomok** kelése, fejlődése folyamatos, főleg a T4-es gyomnövények foltszerű, tömeges jelenlétével.

A **korai posztemergens kezelések** elvégzése javasolt.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: szik-kétleveles állapot.

A napraforgóban –hasonlóan a kukoricához- a barkók kártétele általában nem jellemző, de táblák szemléje javasolt.

A preemergensen gyomírtott táblákon minimális a gyomnövények kelése. A parlagfű azonban a legtöbb táblán látható, 2-4 leveles állapotú.

BURGONYA

Növényfenológia: hajtásnövekedés.

A burgonya állományok fejlettsége –az elhúzóódó ültetés miatt- nagyon heterogén.

Károsítók:

A **burgonyabogarak** száma nem emelkedett a múlt héthez képest, kártételük nem látszik, tojásrakás még nem tapasztalható.

Megjelentek az állományokban a levéltetvek első egyedei.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Cseresznye, szilva: gyümölcsnövekedés;

Alma, körte: gyümölcsnövekedés (~5-10 mm gyümölcs átmérő);

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzéshez a múlt héten is kedvező volt az időjárás, a fertőzési nyomás magas volt! A lomb fertőzöttség gyenge mértékű, de erősödött (2-es skála). A betegség ellen az intenzív megelőző védelem javasolt.

A **lisztharmat** fertőzöttség nem változott jelentősen. Általában gyenge mértékű (2-es skála) a nagyüzemi ültetvényekben, házi kertben azonban közepes a fertőzöttség az érzékeny fajtákon. Szekunder tünetek még nem láthatóak. A betegség terjedéséhez kedvezőek a párás, meleg napok, ezért a megelőző védekezés időszerű és indokolt.

Almában az **almalevél-aknázómoly** rajzása szünetel. Az **almamoly** rajzása az esős napokon nem volt megfigyelhető, de mostanra újra jellemző (4 db imágó/csapda/3 nap).

Almában megjelentek a **levéltetvek** kisebb (egy-egy esetben már nagyobb összefüggő) kolóniái a hajtások ~1-2 %-án. A védekezésre fel kell készülni.

Körtében a **varasodás** tünetei már nemcsak a kis gyümölcsökön (védelemben nem részesített állományban) hanem a leveleken is láthatóak, általában gyenge, de növekvő mértékben (1. fotó). A fertőzés gyakorisága növekedett termésem és levélen is, 5-8 % közötti. A betegség számára kedveznek az időjárási feltételek, a fertőzési nyomás magas, ezért az intenzív védelem javasolt.

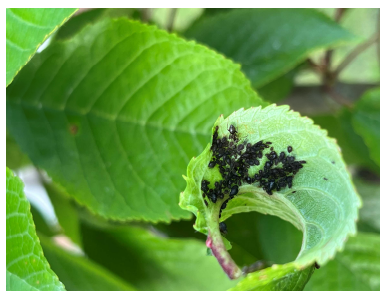

1. fotó: Körtevarasodás tünete levélen és gyümölcsön (2023.05.21.)

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása szakaszos (az esős napok alatt szünetelt), újra növekvő (20-24 db imágó/csapda/3 nap). Hajtás kártétel nem látható az ültetvényekben. A védekezés megkezdhető.

Szilvában folyamatos, újra enyhén növekvő a **szilvamoly** rajzása (5-20 db imágó/csapda/3 nap). A **levéltetvek** felszaporodása szilvában folyamatos, de lassú, legfeljebb gyenge mértékű a fertőzöttség.

Cseresznyében a **fekete cseresznye levéltetű** felszaporodása, kártétele folyamatos (2. fotó). A hajtások ~1-5 %-a károsodott. A védekezésre fel kell készülni.

2. fotó: Fekete cseresznye levéltetű cseresznyén (2023.05.21.)

Cseresznyében, kajszi barackon és szilván a **sztigminás levélylukacsosodás** tünetei erősödtek. Gyenge mértékű a fertőzöttség, de a fertőzés gyakorisága emelkedett (a lombzat ~5-10 %-a fertőzött) (3. fotó).

3. fotó: Stigminás levélylukacsosodás tünete cseresznyén (2023.05.21.)

SZŐLŐ

Növényfenológia: rövid hajtás állapot, fűrtkezdemények megjelenése.

Ültetvényenként nagyon változó egyedszámú de csökkenő a **tarka szőlómoly** rajzása (4-6 db imágó/csapda/3 nap). A fertőzött ültetvényekben a védekezések megkezdése időszerű és javasolt a kelő lárvák ellen.

A fertőzött ültetvényekben már megfigyelhetők a **feketerothadás** levéltünetei, melyek helyenként már elkezdtek beszáradni, nekrotizálódni (4. fotó).

4. fotó: Feketerothadás levéltünete szőlőn (2023.05.21.)

A **lisztharmat** és **peronoszpóra** számára nem kedveztek eddig az időjárási körülmények, annak ellenére hogy a csapadék rendelkezésre állt. Az éjszakai minimum hőmérsékletek többnyire 10-12 fok alatt alakultak, azonban ez (az előrejelzések alapján) a következő napokban várhatóan változni fog. Amennyiben tartósan 10-12 fok vagy fölé emelkednek a minimum hőmérsékletek és kisebb-nagyobb mennyiségű eső is esik, bekövetkezhet a lisztharmat és a peronoszpóra első fertőzése. Az érzékeny fenológiai stádium és a

valószínűleg kedvezővé váló időjárás miatt a fertőzésveszély emelkedik, ezért a megelőző védekezésekre fel kell készülni.

Zalaszentlőrinc, 2023. május 21.

Tűh Annamária
előrejelző